

Hogyan részesülhetnek a kedvezményezettek a személyi jövedelemadó 1 százalékából? 2016.

A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint¹, külön törvényben² meghatározott módon és feltételekkel minden adófizetőnek minden évben lehetősége van arra, hogy az összevont adóalapjának a kedvezmények levonása után ténylegesen megfizetett adójából 1-1 százalékot az általa meghatározott egy-egy kedvezményezett javára juttasson. Kedvezményezettet két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyed, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze.

1. A kedvezményezettek egyik csoportját egyesületek, alapítványok, közalapítványok, színházak, múzeumok, felsőoktatási intézmények és más, a törvény által egyedileg felsorolt szervezetek alkotják.

Ide tartoznak:

- **egyesületek**³ (kivéve ebből a pártokat, a biztosító egyesületeket, továbbá a munkaadói és a munkavállalói érdekképviselőket), ha bírósági nyilvántartásba vételük a **2014. év előtt** már jogerőre emelkedett,
- 2014 év előtt bíróság által nyilvántartásba vett **alapítványok**, közalapítványok, *feltéve, hogy a székhelyük belföldön van és nyilatkozatuk szerint közhasznú tevékenységet folytatnak.*

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkező nyilatkozatot adni a törvényben felsorolt következő kedvezményezetteknek

- Magyar Tudományos Akadémia;
- az országos közgyűjtemények⁴;
- a következőkben felsorolt intézmények:
 - Magyar Állami Operaház,
 - Magyar Országos Levéltár,
 - Országos Széchényi Könyvtár,
 - Magyar Nemzeti Filmarchívum,
 - Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- országos szakmúzeumok;
- az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesült és nem tartozik az előző kategóriákba;
- a felsőoktatási intézmények⁵
- Nemzeti Együttműködési Alap
- Magyar Művészeti Akadémia.

¹ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXXVI. törvény. (továbbiakban: Szftv.)

³ Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban Civil. tv.) szerinti egyesület.

⁴ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

⁵ A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény.

Az egyesületek, alapítványok és közalapítványok akkor lehetnek kedvezményezettek, ha közvetlen politikai tevékenységet nem folytatnak, szervezetük pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújtanak⁶.

Az egyesületek, alapítványok, közalapítványok kedvezményezhetősége szempontjából fontos, hogy milyen tevékenység minősül közhasznúnak.

A Civil tv. 2. § 20. pontja határozza meg a közhasznú tevékenység fogalmát, mely szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

A kedvezményre igényt tartó, előzőekben említett szervezeteknek a rendelkező nyilatkozatok megszerzése érdekében közölniük kell az adószámukat azokkal az adózó magánszemélyekkel, akiknek a rendelkező nyilatkozatára számítanak. Ez az eljárás alaki kötöttségek nélküli, megvalósítható személyes kapcsolatfelvétellel, szórólapokkal, egyéb - jogszabályba nem ütköző módon történő - figyelemfelhívással, hirdetéssel. A kedvezményezett reklám és marketing célú tevékenységére fordított költségek együttes összege a felhasználás évében nem haladhatja meg a felhasznált összeg tíz százalékát, de legfeljebb 10 millió forintot.

A támogatók toborzásához előzetes adóhatósági engedélyre nincs szükség, így az előzetes engedélykérések, a szórólapok véleményezésre történő megküldése szükségtelen időkiesést jelenthet.

2. Rendelkező nyilatkozat tehető a befizetett személyi jövedelemadó **másik 1 százalékáról a következők javára:**

- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) szerinti bevett egyház, feltéve, ha az adóhatóság technikai számmal látta el,
- az Országgyűlés által, a központi költségvetéséről szóló törvényben⁷ meghatározott kiemelt előirányzat.

A 2016. évben egyházi kedvezményezettként a rendelkező nyilatkozaton megjelölhető bevett egyházak listája a www.nav.gov.hu internetes honlapon is megtalálható.

Főszabály szerint, ha valamely egyház igényt tart az 1 százalékos felajánlásokra, technikai számmal kell rendelkeznie. Az adóhatóság a bevett egyházakat kérelemre technikai számmal látja el. Abban az esetben, ha az adóhatóság a technikai számot kiadta, a bevett egyház a technikai szám kiadásának évét követő évben válik kedvezményezetté.

A költségvetési törvényben meghatározott kiemelt előirányzat hivatalból kap technikai számot az NAV vezetőjétől. A technikai számok a Magyar Közlönyben is megjelennek.

⁶ A Civil tv. 2.§ 22. pontja szerint közvetlen politikai tevékenység, az országgyűlési képviselői választáson történő jelöltállítás, a megyei, fővárosi önkormányzat képviselő testületébe történő jelöltállítás, az Európai Parlament tagjának történő jelölés, a megyei jogú város képviselő testületébe történő jelöltállítás, valamint a polgármester jelölése; nem minősül közvetlen politikai tevékenységnek a külön törvényben meghatározott nemzetiségi szervezet által a helyi, illetve nemzetiségi önkormányzati képviselői választáson történő jelöltállítás valamint a polgármester jelölése.

⁷ A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 43. §-a alapján az előirányzat: **a Nemzeti Tehetség Program (technikai száma: 1823.)**

3. A kedvezményezetti feltételek igazolásának eljárási szabályai 2014-ben jelentősen megváltoztak. A civil szervezeteknek a magánszemélyek rendelkezését megelőzően kell regisztrálniuk az adóhatóságnál

Az 1. pontban meghatározott **civil kedvezményezettek 2016-ban csak akkor részesülhetnek a szja 1%-os felajánlásokból, ha legkésőbb 2015. szeptember 30-ig regisztráltak az adóhatóságnál.**

Az érvényesen regisztrált civil szervezetek listája megtalálható a NAV honlapján az alábbi linken:

Regisztrált és kizárt civil kedvezményezettek 2016

http://80.249.172.60/php/cgi-bin/egyszaz_2015/egy_reg_kedv_lekerdez.php

Az 1 százalékos felajánlásokra való jogosultság igazolásának menete a civil szervezetek esetében

A magánszemély rendelkező nyilatkozatában felajánlásra kerülő összegre igényt tartó szervezetnek az adóhatóságnál kell előzetesen - elektronikus úton - regisztrálnia és igazolnia a kedvezményezetté válás Szftv-ben⁸ meghatározott, 1. pontban ismertetett feltételeit, valamint bejelenteni a kiutaláshoz szükséges adatokat. A regisztrációs kérelem benyújtásának határideje a rendelkező évet megelőző év szeptember 30-a, amely határidő jogvesztő. A szervezet a nyilvántartásba vételt követő évben válik kedvezményezetté, a regisztráció visszavonásig érvényes.

Annak a civil szervezetnek, amely részesülni kíván az 1%-os felajánlásokból és még nem regisztrált, **2016. szeptember 30-ig kell regisztrációs kérelmet benyújtania az adóhatósághoz a 16EGYREG nyomtatványon.**

Amennyiben a kedvezményezetti feltételek igazolását követően bekövetkezett változás miatt a szervezet már nem felel meg az Szftv-ben foglalt feltételeknek, azt a változás bekövetkeztétől számított 15 napon belül köteles bejelenteni az adóhatóságnak.

Köztartozás fennállása esetén az adóhatóság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezései alapján intézkedik a kedvezményezett javára felajánlott adóösszegnek az általa nyilvántartott köztartozásra történő átvezetéséről. A kedvezményezett részére a köztartozások kiegyenlítését követően fennmaradó összeg utalható.

A 2. pontban felsorolt egyházi kedvezményezettekre az előzőekben ismertetett eljárás nem vonatkozik.

4. Az adóhatóság az egyházakat és a költségvetési előirányzatot megillető összegről 2016. szeptember 15-éig az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé. Az egyházak részére felajánlott összeget az Emberi Erőforrások Minisztériuma a rendelkező nyilatkozatok évét követő év január 31-éig – azaz idei felajánlások alapján 2017. január 31-éig - utalja át, feltéve hogy a kedvezményezett az átutalás időpontjában is egyházként van nyilvántartva.

A kiemelt előirányzat javára 2016. évben tett nyilatkozatok alapján megállapított összeget a felhasználásában érintett fejezet költségvetése tartalmazza majd, felhasználása pályázati úton történik.

⁸ Szftv. 4. § (1) bekezdés

5. Az állami adóhatóság 2016. december 31-ét követően az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé azon civil kedvezményezettek nevével, adószámáról, székhelyéről, a kedvezményezettet megillető összegről és a kedvezményezett javára érvényesen rendelkezők számáról, akik részére a felajánlott 1 százalékos összeg átutalása 2016-ban megtörtént.

A kedvezményezettek az adóhatóságtól egyedi tájékoztatást is kérhetnek a javukra szóló érvényes és érvénytelen, valamint az el nem bírált nyilatkozatok számáról, régiónkénti, megyénkénti, korcsoportonkénti megoszlásáról, továbbá az érvénytelen nyilatkozatok érvénytelenségének okairól és azok arányáról.

Mivel a magánszemélyek rendelkező nyilatkozata adótitoknak minősül, ennek tartalmáról egyedi adatokat az adóhatóság csak abban az esetben ad ki a kedvezményezetteknek, ha a magánszemély rendelkező nyilatkozatán felhatalmazta az adóhatóságot, hogy a személyes adatait a kedvezményezettel közölheti.

Az állami adóhatóság 2016. szeptember 30. és október 30. között kérelemre egy alkalommal elektronikus úton tájékoztatja a civil kedvezményezetteket a rájuk érvényesen rendelkező magánszemélyek nevével, postai vagy elektronikus levelezési címéről.

Az erre irányuló kérelmet elektronikus úton szeptember 30-áig az EGYADAT elnevezésű nyomtatványon lehet benyújtani. A tájékoztatás a magánszemély adott rendelkező évi érvényes nyilatkozata alapján történik. A kedvezményezett az ily módon rendelkezésre álló adatokat kizárólag a közhasznú tevékenységével kapcsolatban a magánszeméllyel történő kapcsolatfelvételre, tájékoztatás nyújtására használhatja fel, és az adatokat kizárólag az adatszolgáltatást követő 5 évig kezelheti.

6. A magánszemély által juttatott pénzösszeg olyan költségvetési támogatásnak minősül, amelynek igénylését és a közcélú tevékenységeknek megfelelő felhasználását az adózás rendjéről szóló törvényben⁹ foglaltak szerint az adóhatóság jogosult ellenőrizni. Amennyiben az ellenőrzés azt állapítja meg, hogy

- a támogatás igénylése jogszabálysértő volt, így például ha a kedvezményezetti feltételek nem állnak fenn, valamint
- a közcélú tevékenység szerinti felhasználás nem valósult meg,

úgy a kedvezményezettnek az adóhatóság határozata alapján az átutalt összeget vissza kell fizetnie.

A civil kedvezményezett akkor használja fel a közcélú tevékenységének megfelelően az 1 százalékos összeget, ha

- az alapítvány, közalapítvány, egyesület alapcél szerinti közhasznú tevékenysége megvalósítására fordítja, illetve
- az 1. pontban felsorolt további szervezetek a létesítő okiratukban és a rájuk vonatkozó külön jogszabályokban alaptevékenységként meghatározott közcélú, közérdekű, közhasznú tevékenység megvalósítására fordítják azt.

Lényeges arra is ügyelni, hogy a kedvezményezett fenntartásával, működésével kapcsolatos költségként elszámolható összeg együttesen sem haladhatja meg a felhasználás évében felhasznált összeg **25 százalékát, de legfeljebb a 25 millió forintot**. Működési költségként a következők vehetők figyelembe:

- a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- 79. §-a szerinti személyi jellegű ráfordítások,

⁹ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény.

- 83. § (3) bekezdése szerinti fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások, a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, valamint

- 86. § (7) bekezdés c) pontja szerint a visszafizetési kötelezettség nélkül átadott, pénzügyileg rendezett, véglegesen átadott pénzeszközök összege,

b) székhely, működési hely - kivéve, ha az valamely alapító, tag, vezető tisztségviselő, alkalmazott vagy ezek hozzátartozója által bármely jogcímen lakás céljára használt ingatlan is egyben - fenntartásával és működtetésével kapcsolatos költségek, így különösen az ingatlan bérleti díja és a kedvezményezettet terhelő közműdíjak,

c) postaköltség, telefon- és internetszolgáltatás alapdíja,

d) - költségvetési szervek esetében - személyi és dologi juttatások.

7. A civil kedvezményezettnek a javára juttatott összeg cél szerinti felhasználásáról, vagy esetleges tartalékolásáról a nyilvánosság előtt kell számot adnia. 2008. január 1-jétől hatályban lévő fontos szabály az, hogy a kedvezményezett a részére átutalt 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatokat **nem sajtóközlemény útján** teszi közzé. Ehelyett a kedvezményezett köteles a részére juttatott összeg felhasználására vonatkozó adatokat az átutalást követő második év május 31-ig (tehát a 2016-ban átutalt összeg esetén 2018. május 31-éig, a 2015-ben átutalt összeg esetén pedig 2017. május 31-éig) az állami **adóhatóság részére, elektronikus formában, tehát az Ügyfélkapun keresztül**¹⁰ megküldeni. A közleményt a NAV által rendszeresített nyomtatványon kell benyújtani¹¹.

A kedvezményezettet jogutód nélküli megszűnése esetén soron kívüli, jogutódlással történő megszűnése esetén a jogutódot a jogelődre vonatkozó tartalmú és határidejű beszámolási kötelezettség terheli.

A közleményben szerepelnie kell az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatoknak, ezen belül a cél szerinti és működési költségeknek külön-külön és összességükben is. Szintén szerepelnie kell a felajánlott összeg esetleges – legfeljebb az átutalást követő második év végéig terjedő – tartalékolására vonatkozó információknak is. A közlemény végén nagyobb terjedelmű szabadon gépelhető rész található, melyben az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó részletes információk tüntetendőek fel.

Az adóhatóság a közleményben szereplő adatokat átadja az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszter részére, aki az adatokat minisztériuma honlapján közzéteszi. Ezen túl azon szervezetek, amelyek saját internetes felülettel rendelkeznek, a felhasználást követő év május 31-ig kötelesek a közleményt ezen a felületen is közzétenni azzal, hogy a közleményt 1 évig nem lehet onnan eltávolítani.

Amennyiben a kedvezményezett a közleményre vonatkozó szabályoknak

a) nem tett eleget,

b) teljesítése során számszakilag hibás adatot közölt, vagy nem az elszámolandó összeget szerepeltette, és az adóhatóság által az adatok javítására kitűzött határidőt elmulasztotta, vagy

c) teljesítése során valótlan adatot közölt,

az adóhatóság határozatával kizárja a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben tett felajánlásokból történő részesedésből.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁰ A www.magyarorszag.hu internetes honlapon keresztül.

¹¹ Adott évi KOZ bizonylat